

Vedr.: Analyser av gebyrutvikling som følge av avløpsinvesteringer i Sysendalen, Eidfjord kommune

1. Bakgrunn

EnviDan har på forespørsel fra Eidfjord kommune beregnet hvordan avløpsgebyret vil utvikle seg som følge av avløpsinvesteringene i Sysendalen. Eidfjord kommune har i dag to gebyrsoner, Eidfjord og Sysendalen, der det er ulike avløpsgebyrer og det settes opp separate selvkostkalkyler. EnviDan har beregnet gebyrutviklingen i Sysendalen ved fire scenarier:

- Sammenslåing av de to gebyrsonene og 30 nye abonnenter årlig
- 40 nye abonnenter årlig som betaler dagens tilknytningsgebyr
- 40 nye abonnenter årlig som betaler det dobbelte av dagens tilknytningsgebyr
- 20 nye abonnenter årlig som betaler det dobbelte av dagens tilknytningsgebyr

2. Forutsetninger og antakelser

Forutsetningene og antakelsene som ligger til grunn for alle scenariene er følgende:

- Driftskostnadene fremskrives årlig med 2,5 % ut ifra budsjettet for 2021.
- Indirekte kostnader fremskrives årlig med 2,5 %.
- Kommunalbankenes prognose for kalkylerenten fra 5. september 2021.
- Det investeres til sammen 156,6 millioner fra 2021 til 2026. Se tabell 1.
- Avskrivningene starter året etter at anlegget er tatt i bruk. Renseanlegget antas tatt i bruk i 2025.
- Alle investeringer avskrives over 40 år.
- Nye abonnenter antas å være fritidseiendommer.

Anlegg	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Prøvetakingsprogram	250	250				
Reguleringsplan og utslippstillatelse		700	300			
Nytt renseanlegg på Liset		4 000	60 000	35 000	12 000	2 000
Utslippsledninger fra Lisetkrysset			600	11 000		
Oppdimensjonering av Liset pst.				500		
Maurset til Rypebrotet				1 000	2 000	27 000
SUM	250	4 950	60 900	47 500	14 000	29 000

Tabell 1 - Årlig investeringsbeløp, tall i hele tusen

3. Analyse

Gebyrene som fremkommer i denne analysen er beregnet ut ifra 100 % kostnadsdekning.

3.1 Scenario 1: Sammenslåing av gebyrsonene

3.1.1 Ytterligere antakelser for sammenslåing

- Ved sammenslåing av gebyrsonene betaler nye abonnenter tilknytningssatsen som gjaldt for Sysendalen gebyrsonene.
- Kostnadssiden for begge soner er sammenslått. Stordriftsfordeler ved å slå sammen sonene er ikke hensyntatt.
- Det er lagt til grunn 30 nye abonnenter årlig fra og med 2022 i kategorien «Fritidsbolig inntil 100 m²».
- Nye abonnentkategorier det er tatt utgangspunkt i ved beregning av gebyr vises under:

Abonentkategorier 2022	Antall abonnenter i 2022	Gebyrvekt	Forklaring til gebyrvekt
Bolig 0 - 250 m ²	354	1,09	Dagens vektning i Sysendalen gebyrsonene
Bolig 251 m ² og større	43	1,31	Dagens vektning i Sysendalen gebyrsonene
Fritidsbolig inntil 100 m²	703	1,00	Sammenligningsgebyr
Fritidsbolig fra 100 m ² til 150 m ²	248	1,60	Dagens vektning i Sysendalen gebyrsonene
Fritidsbolig fra 151 m ² og oppover	18	2,80	Dagens vektning i Sysendalen gebyrsonene
Næring 0 - 500 m ²	24	3,39	Dagens vektning i Eidfjord gebyrsonene
Næring 500 - 650 m ²	3	4,59	Dagens vektning i Eidfjord gebyrsonene
Næring 800 - 950 m ²	6	7,58	Dagens vektning i Eidfjord gebyrsonene
Næring 950 - 1100 m ²	3	8,18	Dagens vektning i Eidfjord gebyrsonene
Næring 1250 - 1400 m ²	1	9,97	Dagens vektning i Eidfjord gebyrsonene
Næring 2000 - 2150 m ²	2	15,95	Dagens vektning i Eidfjord gebyrsonene
Næring 2150 - 2300 m ²	1	1,00	Dagens vektning i Eidfjord gebyrsonene
Næring 2600 - 2750 m ²	1	1,20	Dagens vektning i Eidfjord gebyrsonene
Næring 4100 - 4250 m ²	1	1,41	Dagens vektning i Eidfjord gebyrsonene

Tabell 2 - Abonnentkategorier 2022

3.1.2 Gebyrutvikling scenario 1

Gebyrene som vises nedenfor, gjelder for fritidsbolig inntil 100 m². Gebyr for bolig, næring og større fritidsboliger vektet ut ifra tabell 2.

Gebyr scenario 1	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Gebyr			4 295	4 936	6 013	6 644	9 250	9 990	9 779	9 574	9 364
Årlig endring [kr]				641	1 076	631	2 606	740	- 211	- 205	- 210
Årlig endring [%]				14,9 %	21,8 %	10,5 %	39,2 %	8,0 %	-2,1 %	-2,1 %	-2,2 %

Tabell 3 - Gebyr scenario 1

3.2 Scenario 2: Utvikling i gebyret i Sysendalen ved 40 nye abonnenter årlig som betaler dagens tilknytningsgebyr

3.2.1 Gebyrutvikling scenario 2

Gebyret som fremkommer nedenfor gjelder for fritidsbolig inntil 100 m². Gebyr for bolig og næring beregnes ut ifra samme vektning som brukes i dagens regulativ.

Gebyr scenario 2	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Gebyr	4 050	4 171	4 275	5 138	6 593	7 383	10 880	11 676	11 249	10 849	10 455
Årlig endring [kr]		121	104	863	1 455	790	3 498	796	- 428	- 400	- 394
Årlig endring [%]		3,0 %	2,5 %	20,2 %	28,3 %	12,0 %	47,4 %	7,3 %	-3,7 %	-3,6 %	-3,6 %

Tabell 4 - Gebyr scenario 2

3.3 Scenario 3: Utvikling i gebyret i Sysendalen ved 40 nye abonnenter årlig som betaler det dobbelte av dagens tilknytningsgebyr

3.3.1 Gebyrutvikling scenario 3

Gebyret som fremkommer nedenfor gjelder for fritidsbolig inntil 100 m². Gebyr for bolig og næring beregnes ut ifra samme vektning som brukes i dagens regulativ.

Gebyr scenario 3	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Gebyr	4 050	4 171	2 390	3 321	4 838	5 688	9 240	10 086	9 709	9 353	9 003
Årlig økning [kr]		121	- 1 781	931	1 516	850	3 553	846	- 378	- 356	- 350
Årlig økning [%]		3,0 %	-42,7 %	39,0 %	45,7 %	17,6 %	62,5 %	9,2 %	-3,7 %	-3,7 %	-3,7 %

Tabell 5 - Gebyr scenario 3

3.4 Scenario 4: Utvikling i gebyret i Sysendalen ved 20 nye abonnenter årlig som betaler det dobbelte av dagens tilknytningsgebyr

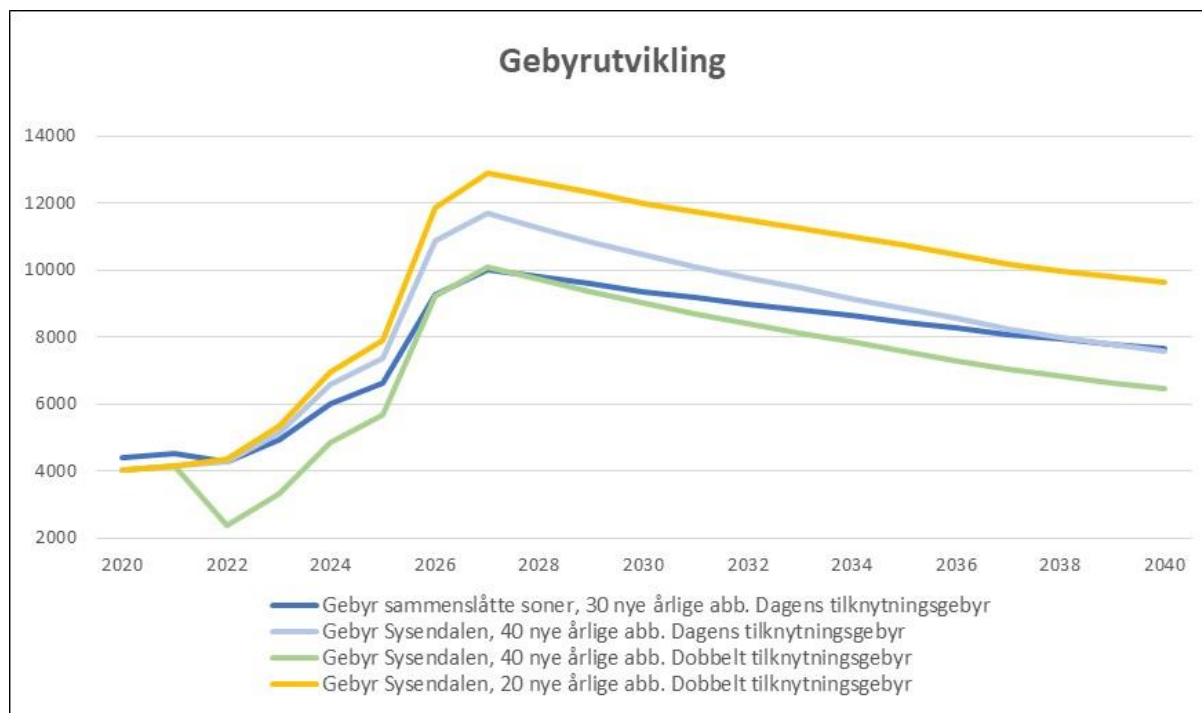
3.4.1 Gebyrutvikling scenario 4

Gebyret som fremkommer nedenfor gjelder for fritidsbolig inntil 100 m². Gebyr for bolig og næring beregnes ut ifra samme vektning som brukes i dagens regulativ.

Gebyr scenario 4	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Gebyr	4 050	4 171	4 356	5 329	6 953	7 911	11 839	12 888	12 589	12 300	12 003
Årlig økning [kr]		121	185	973	1 624	959	3 928	1 049	- 299	- 289	- 298
Årlig økning [%]		3,0 %	4,4 %	22,3 %	30,5 %	13,8 %	49,6 %	8,9 %	-2,3 %	-2,3 %	-2,4 %

Tabell 6 - Gebyr scenario 4

4. Sammenligning av alle scenariene

Figur 1 - Gebyrutvikling ved alle scenarier

Sammenligning av gebyr	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Gjennomsnitt 2022 - 2030
Scenario 1			4 295	4 936	6 013	6 644	9 250	9 990	9 779	9 574	9 364	7 760
Scenario 2	4 050	4 171	4 275	5 138	6 593	7 383	10 880	11 676	11 249	10 849	10 455	8 722
Scenario 3	4 050	4 171	2 390	3 321	4 838	5 688	9 240	10 086	9 709	9 353	9 003	7 070
Scenario 4	4 050	4 171	4 356	5 329	6 953	7 911	11 839	12 888	12 589	12 300	12 003	9 574

Tabell 7 - Sammenligning av gebyr ved alle scenarier, 2020 - 2030

For en fritidsabonnent i Sysendalen vil det i årlig gjennomsnitt fra 2022 til 2030 være 2.504 kroner dyrere dersom det kun tilkommer 20 nye abonnenter, sammenlignet med 40 nye abonnenter når tilknytningsgebyret doubles. (scenario 4 mot scenario 3)

Tilsvarende beløp mellom 2022 og 2040 er 2.836 kroner, jf. tabell 8.

Sammenligning av gebyr	Gjennomsnitt, 2022 - 2040
Scenario 1	8 085
Scenario 2	8 736
Scenario 3	7 290
Scenario 4	10 126

Tabell 8 - Gjennomsnittlig gebyr, 2022 - 2040

5. Mulighet som kan påvirke gebyrutvikling

Selvkostforskriften som trådte i kraft 1.1.2020 sier at anleggsmidler som hovedregel skal avskrives over «utnyttbar levetid». Alternativt kan avskrivningstiden settes likt i selvkostregnskapet som ellers i kommuneregnskapet, som i praksis betyr maksimalt 40 år for de fleste anleggene innen vann og avløp. Spesielt VA-ledninger har normalt en utnyttbar levetid som er vesentlig lengre enn dette. Hvis VA-ledninger avskrives over bare 40 år vil abonnentene disse årene betale for mer enn sin bruk, mens abonnentene de neste 40-80 årene ikke betaler noe. Ved å avskrive anleggsmidler over utnyttbar levetid vil man normalt få et riktigere selvkostregnskap, samtidig som man gjerne kan investere mer innenfor det samme gebyrnivået.

Utvidet avskrivningstid i selvkostregnskapet vil imidlertid gi kommunen en likviditetsbelastning, fordi minimumsavdraget fortsatt beregnes av de regnskapsmessige avskrivningene. I en periode må derfor kommunen betale mer i avdrag enn man får inn over VA-gebyrene og det vil ofte ikke kompenseres fullt ut av at abonnentene betaler noe mer renter i den samme perioden.

Det er en politisk vurdering om likviditetsbelastningen er en akseptabel pris å betale for riktigere gebyrer og muligheten til å investere mer i VA-anleggene innenfor det samme gebyrnivået.